

WOJEWODA ŚWIĘTOKRZYSKI

Znak: SO.I.431.7.2019

Kielce, dnia 30-10-2019

Pani Aleksandra Klubińska
Burmistrz Miasta i Gminy w Koprzywnicy

PROJEKT WYSTĄPIENIA POKONTROLNEGO

Kontrolę w Urzędzie Gminy w Koprzywnicy przeprowadzili w dniu 03.10.2019 r. pracownicy Wydziału Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach:

- Anna Hanus-Turzyńska – Kierownik Oddziału ds. Nadzoru i Obywatelstwa Polskiego – kierownik zespołu kontrolerów

- Agnieszka Skrzyniarz – inspektor wojewódzki

na podstawie pisemnych upoważnień do kontroli nr-y: 716/2019 i 717/2019 wydanych z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Dyrektora Wydziału Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców SUW

Zakres kontroli i okres objęty kontrolą:

I. sposób sporządzania aktów stanu cywilnego: urodzeń, małżeństw, zgonów w trybie zwykłym;

- sposób sporządzania aktów stanu cywilnego: urodzeń, małżeństw, zgonów w trybie szczególnym (transkrypcja, odtworzenie, rejestracja zdarzenia, które nastąpiło za granicą w polskim rejestrze stanu cywilnego);

- sposób gromadzenia i przechowywania akt zbiorowych (akta zbiorowe: dokumenty stanowiące podstawę sporządzenia aktów stanu cywilnego i zamieszczania w nich późniejszych wpisów);

II. sposób wydawania odpisów aktów stanu cywilnego, czy odpisy z rejestru stanu cywilnego wydawane są zgodnie z przepisami prawa (art. 45 ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego).

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2018 r. do 31 grudnia 2018 r.

Zgodnie z § 25 Zarządzenia Nr 5/2017 Wojewody Świętokrzyskiego z dnia 12 stycznia 2017 r. w sprawę szczegółowych warunków i trybu przeprowadzania kontroli zewnętrznej przez pracowników

niepodległa

POLSKA
STULECIE ODZYSKANIA
NIEPODLEGŁOŚCI

Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach obowiązuje następująca skala ocen kontrolowanej działalności:

- 1) ocena pozytywna – gdy w zakresie objętym kontrolą nie stwierdzono jakichkolwiek nieprawidłowości lub uchybień, albo gdy stwierdzone uchybienia miały wyłącznie charakter formalny i nie powodowały następstw dla kontrolowanej działalności, zarówno w aspekcie finansowym, jak i wykonania zadań,
- 2) ocena pozytywna z uchybieniami – gdy stwierdzone w toku kontroli uchybienia występowały w sposób powtarzający się, lecz miały one charakter wyłącznie formalny i nie powodowały następstw dla kontrolowanej działalności, zarówno w aspekcie finansowym, jak i wykonania zadań,
- 3) ocena pozytywna z nieprawidłowościami – gdy stwierdzone nieprawidłowości nie przekraczały założonego dla kontroli progu istotności (ze względu na charakter, wartość lub kontekst), albo progu istotności ustalonego na podstawie cech ilościowych i jakościowych, założonego dla kontroli wykonania zadań,
- 4) ocena negatywna – gdy stwierdzone nieprawidłowości przekraczają założony dla kontroli próg istotności (ze względu na charakter, wartość lub kontekst), albo próg istotności ustalony na podstawie cech ilościowych i jakościowych, założony dla kontroli wykonania zadań.

Kontrolą objęto:

I. proces sporządzania aktów stanu cywilnego (urodzeń, małżeństw, zgonów) w trybie zwykłym i trybie szczególnym (*transkrypcja zagranicznego aktu stanu cywilnego, odtwarzanie zagranicznego dokumentu stanu cywilnego, rejestracja zdarzenia, które nastąpiło za granicą w polskim rejestrze stanu cywilnego*);

II. wydawanie odpisów (zupelnych, skróconych, wielojęzycznych) z rejestru stanu cywilnego

Wykonanie zadań w Urzędzie Stanu Cywilnego w Koprzywnicy oceniam:

Ad. I - pozytywnie z uchybieniami

Ad. II – pozytywnie

Kontrola miała na celu ocenę, czy sporządzanie aktów stanu cywilnego (zarówno w trybie zwykłym, jak i szczególnym) oraz wydawanie odpisów z rejestru stanu cywilnego odbywają się zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, tj.: ustawą z dnia 28 listopada 2014 r. Prawo o aktach stanu cywilnego (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 2224 ze zm.) zwanej dalej Pasc, ustawą z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz.U. z 2017 r. poz. 682 ze zm.), zwanej dalej Krio oraz aktami wykonawczymi, w tym szczególnie Rozporządzeniem MSW z 9 lutego 2015 r. w sprawie sposobu prowadzenia rejestru stanu cywilnego oraz akt zbiorowych rejestracji stanu cywilnego (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 1904).

Należy podkreślić, że ustawa Pasc weszła w życie 1 marca 2015 i wprowadziła w życie nowe rozwiązania prawne, a przede wszystkim: elektroniczną rejestrację stanu cywilnego realizowaną w ramach Systemu Rejestrów Państwowych, moduł: Baza Usług Stanu Cywilnego.

W Urzędzie Stanu Cywilnego w Koprzywnicy zatrudnionych jest dwóch Zastępców Kierownika USC - Pani Ewa Jasińska i Pani Renata Sosnowska. Wyjaśnień udzielała kontrolującą Pani Ewa Jasińska.

Pokoje USC usytuowane są na parterze. Pomieszczenia są zamykane na klucz, okna są zabezpieczone metalowymi kratami. W pierwszym pomieszczeniu znajduje się jedno stanowisko z zainstalowanym systemem rejestrów państwowych. W pomieszczeniu drugim, do którego dostęp mają wyłącznie pracownicy USC, przechowywane są księgi papierowe stanu cywilnego, akta zbiorowe, blankiety odpisów i zaświadczeń. Znajduje się tam również drugie stanowisko z zainstalowanym systemem rejestrów państwowych. Dokumenty papierowe są przechowywane w metalowych, zamykanych szafach. Bezpieczeństwo przechowywanych dokumentów nie budzi zastrzeżeń.

W wyniku przeprowadzonej kontroli dokonano następujących ustaleń:

I. proces sporządzania aktów stanu cywilnego (urodzeń, małżeństw, zgonów) w trybie zwykłym i trybie szczególnym (*transkrypcja zagranicznego aktu stanu cywilnego, odtwarzanie zagranicznego dokumentu stanu cywilnego, rejestracja zdarzenia, które nastąpiło za granicą w polskim rejestrze stanu cywilnego*);

W kontrolowanym okresie w USC w Koprzywnicy sporządzono:

1. aktów urodzenia:

1.1. tryb zwykły: **0**

1.2. tryb szczególny: **9**

- transkrypcja zagranicznego asc: **9**

- odtworzenie zagranicznego dokumentu: **0**

- rejestracja zdarzenia, które nastąpiło za granicą: **0**

2. aktów małżeństwa:

2.1. tryb zwykły: **35**

2.2. tryb szczególny: **0**

- transkrypcja zagranicznego asc: **0**

- odtworzenie zagranicznego dokumentu: **0**

- rejestracja zdarzenia, które nastąpiło za granicą: **0**

3. aktów zgonu:

3.1. tryb zwykły: **50**

3.2. tryb szczególny: **1**

- transkrypcja zagranicznego asc: **0**

- odtworzenie zagranicznego dokumentu: **0**

- rejestracja zdarzenia, które nastąpiło za granicą: **0**

Dobór próby oparto na osądzie kontrolerów wynikającym z ich doświadczenia zawodowego oraz wiedzy na temat kontrolowanej jednostki (jednak nie mniej niż 30 przypadków sporządzenia aktów stanu cywilnego w rejestrze stanu cywilnego w trybie zwykłym i szczególnym oraz nie mniej niż 30 wniosków o wydanie odpisu z rejestru stanu cywilnego). Jako miernik przyjęto: ilość przypadków niedopełnienia obowiązku (sporządzania asc z naruszeniem przepisów prawa lub nieprawidłowego gromadzenia i przechowywania akt zbiorowych) w stosunku do ilości wszystkich skontrolowanych aktów stanu cywilnego oraz ilość przypadków niedopełnienia obowiązku

(wydania odpisów niezgodnie z przepisami prawa) w stosunku do ilości wszystkich skontrolowanych przypadków wydania odpisów z aktów stanu cywilnego.

Kontroli poddano 9 aktów urodzeń (100%), 17 aktów małżeństw (49%), 15 aktów zgonów (29%),

Akty urodzenia poddane kontroli:

	Numer aktu	Tryb sporządzenia
1.	2609043/00/AU/2018/659545	transkrypcja
2.	2609043/00/AU/2018/198103	transkrypcja
3.	2609043/00/AU/2018/175734	transkrypcja
4.	2609043/00/AU/2018/813841	transkrypcja
5.	2609043/00/AU/2018/510442	transkrypcja
6.	2609043/00/AU/2018/647910	transkrypcja
7.	2609043/00/AU/2018/217647	transkrypcja
8.	2609043/00/AU/2018/878618	transkrypcja
9.	2609043/00/AU/2018/254845	transkrypcja

Dziewięć aktów urodzeń poddanych kontroli sporządzono w trybie szczególnym, tj. w trybie art. 104 Pasc, a mianowicie:

„1. Zagraniczny dokument stanu cywilnego, będący dowodem zdarzenia i jego rejestracji, może zostać przeniesiony do rejestru stanu cywilnego w drodze transkrypcji.

2. Transkrypcja polega na wiernym i literalnym przeniesieniu treści zagranicznego dokumentu stanu cywilnego zarówno językowo, jak i formalnie, bez żadnej ingerencji w pisownię imion i nazwisk osób wskazanych w zagranicznym dokumencie stanu cywilnego.

3. Transkrypcji podlega dokument, który w państwie wystawienia jest uznawany za dokument stanu cywilnego i ma moc dokumentu urzędowego, jest wydany przez właściwy organ oraz nie budzi wątpliwości co do autentyczności.”

Akta zbiorowe zawierały odpowiednie dokumenty, a mianowicie: wnioski o transkrypcję, oryginały zagranicznych odpisów aktów urodzenia wraz z tłumaczeniami przysięgłymi lub też odpisy wielojęzyczne, niewymagające tłumaczenia, dowody wniesienia opłaty skarbowej. W aktach zbiorowych znajdują się także potwierdzenia odbioru przez wnioskodawcę odpisu pełnego polskiego aktu, którego wydanie jest zakończeniem procedury transkrypcji zagranicznego aktu. Polskie akty stanu cywilnego sporządzono z zachowaniem zasad transkrypcji, tj. wiernego, literalnego przeniesienia treści zagranicznego dokumentu. W rubryce „adnotacje” wpisywano odpowiednią informację o podstawie sporządzenia.

W przypadku, gdy zachodziła konieczność uzupełnienia polskiego aktu o brakujące dane, dokonywano tego w odrębnym postępowaniu (na podstawie art. 37 Pasc), w formie czynności materialnotechnicznej, wpisując odpowiednią wzmiankę dodatkową. W aktach zbiorowych znajdują się w takich wypadkach dodatkowo wnioski o uzupełnienie, dokumenty stanowiące podstawę uzupełnienia, chyba, że są to polskie akty stanu cywilnego przeniesione wcześniej do rejestru stanu cywilnego lub w nim sporządzone (pracownicy USC dodatkowo gromadzili w takich sytuacjach w aktach zbiorowych wydruki z BUSC zawierające podgląd aktów stanowiących podstawę uzupełnienia), dowody wniesienia opłaty skarbowej.

Analizując treść zamieszczanych wzmianek dodatkowych dot. uzupełnienia aktów o brakujące dane, kontrolujący zwrócili uwagę, iż w części przypadków w treści wzmianki

powoływano zasadnie numer aktu, będący podstawą uzupełnienia (w przypadku, gdy podstawą uzupełnienia był akt stanu cywilnego znajdujący się w polskich księgach, został on wcześniej zmigrowany do BUSC i w treści wzmianki powoływano oznaczenie wygenerowane przez system). W przypadku aktów o numerach 2609043/00/AU/2018/198103, 2609043/00/AU/2018/813841, 2609043/00/AU/2018/510442, 2609043/00/AU/2018/254845 w treści wzmianek wskazano jedynie, iż uzupełnienie nastąpiło „na podstawie akt stanu cywilnego”, nie powołując się na konkretny dokument. W ocenie kontrolujących tego rodzaju zapis jest za mało precyzyjny i należy go unikać. Mając na celu przejrzystość aktów i pewność obrotu prawnego należy w treści wzmianki powoływać numer aktu stanu cywilnego czy też innego dokumentu, będącego podstawą uzupełnienia. Podczas kontroli omówiono z Zastępcą Kierownika USC w Koprzywnicy właściwy sposób redagowania wzmianek dodatkowych. Kontrolowany uznając słuszność powyższej argumentacji, zobowiązał się do precyzyjnego odnotowywania wzmianek dodatkowych.

Dodać należy, iż stwierdzone uchybienie miało wyłącznie charakter formalny, bez następstw dla kontrolowanej działalności i wystąpiło jedynie w kilku przypadkach. Co do zasady, pracownicy USC dążyli do wskazywania w treści wzmianek konkretnych dokumentów stanowiących podstawą uzupełnienia.

W przypadku skontrolowanych aktów urodzeń stwierdzono również następujące uchybienia:

- W przypadku aktu o numerze 2609043/00/AU/2018/175734 niewłaściwie zredagowano treść wzmianki dodatkowej dot. uznania ojcostwa. Podstawą sporządzenia polskiego aktu w trybie transkrypcji był zagraniczny odpis aktu urodzenia wraz z jego urzędowym tłumaczeniem. Z uwagi na brak w zagranicznym dokumencie danych dot. ojca małoletniego, Zastępca Kierownika USC w Koprzywnicy zamieścił w polskim akcie poprzez wzmiankę dane kryjące ojca, prawidłowo wywiązując się z obowiązku nałożonego w art. 61 ust. 2 Pasc. W niniejszym przypadku doszło jednak w późniejszym czasie do uznania ojcostwa, przy czym oświadczenia konieczne do uznania ojcostwa zostały złożone przez ojca i matkę dziecka w różnych terminach i w dwóch różnych urzędach stanu cywilnego. Wyjaśnić należy w tym miejscu, iż art. 73§ 1 ustawy Kodeks rodzinny i opiekuńczy wskazuje, iż oświadczenia konieczne do uznania ojcostwa nie muszą zostać złożone przez rodziców dziecka w tym samym czasie. Uznanie ojcostwa następuje bowiem, gdy mężczyzna, od którego dziecko pochodzi oświadczy przed kierownikiem usc, że jest ojcem dziecka, a matka dziecka potwierdzi jednocześnie albo w ciągu trzech miesięcy od dnia oświadczenia mężczyzny, że ojcem dziecka jest ten mężczyzna. W rozpatrywanym przypadku, oświadczenie matki dziecka zostało złożone z zachowaniem terminu warunkującego skuteczność uznania ojcostwa, a protokoły przyjęcia oświadczeń koniecznych do uznania ojcostwa zostały sporządzone na obowiązującym druku stanowiącym załącznik nr 18 do Rozporządzenia MSW z dnia 29 stycznia 2015 r. w sprawie wzorów dokumentów wydawanych z zakresu rejestracji stanu cywilnego (Dz. U. z 2015 r. poz. 194 ze zm.). Wątpliwości kontrolujących wzbudził jednak sposób sformułowania przez Zastępcę Kierownika USC w Koprzywnicy wzmianki, w której wskazano, iż *w dn. 17 września 2018 r. przed Kierownikiem Urzędu Stanu Cywilnego w Koprzywnicy Pan XYZ uznał ojcostwo dziecka, którego dotyczy niniejszy akt.* W rozpatrywanej sytuacji, oświadczenie ojca zostało bowiem w istocie złożone w innej dacie i w innym urzędzie stanu cywilnego, a następnie matka dziecka, potwierdziła w USC Koprzywnicy, że ojcem dziecka jest ten mężczyzna.

Dodać należy, iż Zastępca Kierownika USC w Koprzywnicy uznając za słuszne argumenty kontrolujących co do tego, iż treść zamieszczonej wzmianki nie oddaje okoliczności sprawy, zobowiązała się do unieważnienia z urzędu niewłaściwie zredagowanej wzmianki a następnie zamieszczenia przy akcie prawidłowo sformułowanej wzmianki.

- W przypadku aktu o numerze 2609043/00/AU/2018/510442 zastosowano niewłaściwą podstawę prawną sporządzenia polskiego aktu stanu cywilnego tj. tryb transkrypcji określony w art. 104 Pasc zamiast przewidzianego w art. 99 Pasc trybu rejestracji zdarzenia które nastąpiło za granicą Rzeczypospolitej Polskiej, w państwie w którym nie jest prowadzona rejestracja stanu cywilnego. W niniejszej sytuacji podstawę sporządzenia polskiego aktu urodzenia stanowił dokument wystawiony przez władze Norwegii (norweski organ podatkowy). Zgodnie z wyjaśnieniami Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji – centralnego organu nadzoru nad rejestracją stanu cywilnego – zawartymi w interpretacji przesłanej do Kierowników USC (DSO-WSC-6000-208/208 z dn. 28 lipca 2015 r.), obowiązujący w Norwegii system rejestracji stanu cywilnego odmiennie od polskiego odnosi się do osób, nie zaś do samego zdarzenia z zakresu rejestracji stanu cywilnego. Odmiennie także od systemu organizacyjnego przyjętego w Polsce, organami właściwymi do odnotowania zdarzeń są organy podatkowe. Dokumenty norweskie (także innych państw skandynawskich) mające potwierdzać zaistnienie zdarzeń z zakresu rejestracji stanu cywilnego, przyjmują postać wyciągów z rejestru ludności, nie są zatem *stricte* dokumentami z zakresu rejestracji stanu cywilnego, zredagowanymi w sposób odrębny od danych ewidencyjnych i nie opisują one bezpośrednio wystąpienia zdarzenia z zakresu rejestracji według jego rodzaju. Z tego też względu winny podlegać rejestracji w polskim rejestrze w trybie przewidzianym w art. 99 Pasc, jako zdarzenia, które nastąpiły za granicą Rzeczypospolitej Polskiej, w państwie w którym nie jest prowadzona rejestracja stanu cywilnego.

Kontrolujący omówili szczegółowo właściwy tryb postępowania w przypadku aktów sporządzonych w krajach skandynawskich (oraz w Danii - w przypadku której ze względu na odmienny system rejestracji stanu cywilnego również właściwą formą wpisania zdarzenia, które miało miejsce na terenie tego kraju, będzie zastosowanie rozwiązania przyjętego w art. 99 usc. 1 Pasc). Zastępca Kierownika USC zobowiązała się do bezwzględnego przestrzegania w przyszłości omawianego sposobu postępowania.

Mając na uwadze całokształt zadań realizowanych w zakresie sporządzania aktów stanu cywilnego, zakwalifikowano opisane powyżej dwa przypadki (które dotyczyły sytuacji dość niestandardowych oraz pozostawały bez wpływu na ważność aktów) jako uchybienia.

Dowody: akty urodzenia wraz z aktami zbiorowymi, sporządzone w kontrolowanym okresie w trybie transkrypcji, wymienione w tabeli powyżej.

Akty małżeństwa poddane kontroli:

	Numer aktu	Tryb sporządzenia/forma zawarcia małżeństwa
1.	2609043/00/AM/2018/149882	małżeństwo zawarte w trybie art. 1 § 2 i 3 Krio, tzw. „konkordatowe”
2.	2609043/00/AM/2018/558756	małżeństwo zawarte w trybie art. 1 § 2 i 3 Krio, tzw. „konkordatowe”
3.	2609043/00/AM/2018/985680	małżeństwo zawarte przed kierownikiem usc
4.	2609043/00/AM/2018/063514	małżeństwo zawarte przed kierownikiem usc
5.	2609043/00/AM/2018/321350	małżeństwo zawarte przed kierownikiem usc
6.	2609043/00/AM/2018/272041	małżeństwo zawarte w trybie art. 1 § 2 i 3 Krio, tzw. „konkordatowe”
7.	2609043/00/AM/2018/317313	małżeństwo zawarte w trybie art. 1 § 2 i 3 Krio, tzw. „konkordatowe”
8.	2609043/00/AM/2018/334188	małżeństwo zawarte w trybie art. 1 § 2 i 3 Krio, tzw. „konkordatowe”
9.	2609043/00/AM/2018/314337	małżeństwo zawarte w trybie art. 1 § 2 i 3 Krio, tzw. „konkordatowe”
10.	2609043/00/AM/2018/424053	małżeństwo zawarte przed kierownikiem usc (poza lokalem usc)
11.	2609043/00/AM/2018/086717	małżeństwo zawarte przed kierownikiem usc
12.	2609043/00/AM/2018/305673	małżeństwo zawarte w trybie art. 1 § 2 i 3 Krio, tzw. „konkordatowe
13.	2609043/00/AM/2018/015895	małżeństwo zawarte w trybie art. 1 § 2 i 3 Krio, tzw. „konkordatowe
14.	2609043/00/AM/2018/805711	małżeństwo zawarte w trybie art. 1 § 2 i 3 Krio, tzw. „konkordatowe
15.	2609043/00/AM/2018/790923	małżeństwo zawarte w trybie art. 1 § 2 i 3 Krio, tzw. „konkordatowe
16.	2609043/00/AM/2018/871102	małżeństwo zawarte w trybie art. 1 § 2 i 3 Krio, tzw. „konkordatowe
17.	2609043/00/AM/2018/181939	małżeństwo zawarte w trybie art. 1 § 2 i 3 Krio, tzw. „konkordatowe

Małżeństwa zawarte przed kierownikiem usc: Zgromadzone w aktach zbiorowych dokumenty nie budzą wątpliwości i odpowiadają wymogom prawa. Znajdują się w nich: zapewnienia nupturientów o braku przeszkód do zawarcia małżeństwa (przeszkody - określone w Kodeksie rodzinnym i opiekuńczym), protokoły przyjęcia oświadczeń o wstąpieniu w związek małżeński podpisane przez właściwe osoby (nupturientów, świadków, kierownika usc).

Przyjęcie oświadczeń o wstąpieniu w związek małżeński następowało w terminie określonym w art. 4 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, zdanie pierwsze: „*małżeństwo przed kierownikiem urzędu stanu cywilnego nie może być zawarte przed upływem miesiąca od dnia, kiedy osoby, które zamierzają je zawrzeć, złożyły kierownikowi urzędu stanu cywilnego pisemne zapewnienie, że nie wiedzą o istnieniu okoliczności wyłączających zawarcie tego małżeństwa.*”

Akty małżeństwa sporządzane były z zachowaniem terminu określonego w art. 86 ust. 1 ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego: „*Kierownik urzędu stanu cywilnego, który przyjął oświadczenia o wstąpieniu w związek małżeński, sporządza akt małżeństwa najpóźniej w następnym dniu roboczym.*”

W jednym przypadku (akt o numerze 2609043/00/AM/2018/424053) doszło do zawarcia małżeństwa poza lokalem usc, na podstawie art. 85 ust. 5 Pasc: „Na wniosek osoby zamierzającej zawrzeć małżeństwo kierownik urzędu stanu cywilnego przyjmuje oświadczenia o wstąpieniu w związek małżeński poza urzędem stanu cywilnego w okręgu rejestracji stanu cywilnego, w którym jest on właściwy, jeżeli wskazane we wniosku miejsce zawarcia małżeństwa zapewnia zachowanie uroczystej formy jego zawarcia oraz bezpieczeństwo osób obecnych przy składaniu oświadczeń o wstąpieniu w związek małżeński.” W aktach zbiorowych znajdują się: (oprócz zapewnień o braku przeszkód do zawarcia małżeństwa i protokołu przyjęcia oświadczenia o wstąpieniu w związek małżeński) wniosek nupturientów wraz z uzasadnieniem oraz dowód opłaty, o której mowa w art. 85 ust. 8 Pasc. Zgromadzone dokumenty nie budzą wątpliwości.

Małżeństwa „konkordatowe”: w aktach zbiorowych przechowywane są właściwe dokumenty: zapewnienia nupturientów, zaświadczenia stwierdzające brak okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa, zaświadczenia stwierdzające, że oświadczenia o wstąpieniu w związek małżeński zostały złożone w obecności duchownego. Zaświadczenia duchownych opatrzone są datą wpływu do USC w Koprzywnicy, co pozwala na jednoznaczne stwierdzenie, że dochowane są terminy określone w art. 8 § 3 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego (przekazanie zaświadczenia przed upływem 5 dni od dnia zawarcia małżeństwa), a kierownik usc sporządzał akty małżeństw w terminie wynikającym z art. 86 ust. 3 Pasc (najpóźniej w następnym dniu roboczym po dniu otrzymania zaświadczenia od duchownego).

Wszystkie dokumenty (zapewnienia, protokoły, zaświadczenia) sporządzone są na obowiązujących formularzach określonych rozporządzeniem MSW z dnia 29 stycznia 2015 r. w sprawie wzorów dokumentów wydawanych z zakresu rejestracji stanu cywilnego (Dz. U. z 2015 r. poz. 194 ze zm.)

Treść aktów małżeństwa: nie budzi wątpliwości.

Dowody: akty małżeństwa wraz z aktami zbiorowymi, sporządzone w kontrolowanym okresie w trybie zwykłym jako bieżąca rejestracja, wymienione w tabeli powyżej

Akty zgonów poddane kontroli:

	Numer aktu	Tryb sporządzenia
1.	2609043/00/AZ/2018/550096	tryb zwykły
2.	2609043/00/AZ/2018/555436	tryb zwykły
3.	2609043/00/AZ/2018/919945	tryb zwykły
4.	2609043/00/AZ/2018/160354	tryb zwykły
5.	2609043/00/AZ/2018/549608	tryb zwykły
6.	2609043/00/AZ/2018/756458	tryb zwykły
7.	2609043/00/AZ/2018/257884	tryb zwykły
8.	2609043/00/AZ/2018/618865	tryb zwykły
9.	2609043/00/AZ/2018/469241	tryb zwykły
10.	2609043/00/AZ/2018/398607	tryb zwykły
11.	2609043/00/AZ/2018/303990	tryb zwykły
12.	2609043/00/AZ/2018/004656	tryb zwykły
13.	2609043/00/AZ/2018/954570	tryb zwykły
14.	2609043/00/AZ/2018/250506	tryb zwykły
15.	2609043/00/AZ/2018/309152	transkrypcja

Dokumenty zgromadzone w aktach zbiorowych do aktów zgonów nie budzą wątpliwości. W przypadku aktów zgonu sporządzonych w trybie zwykłym jako bieżąca rejestracja przechowywane są odpowiednie części karty zgonu oraz sporządzone na obowiązującym formularzu protokoły zgłoszenia zgonu, podpisane przez osobę zgłaszającą zgon i zastępcę kierownika usc.

Akt o numerze 2609043/00/AZ/2018/309152 - został sporządzony w trybie transkrypcji. Zachowane zostały zasady transkrypcji (przytoczone powyżej przy aktach urodzeń). W omawianym przypadku należy jednak dodać, iż ustawodawca przewidział odstępstwo od zasady literalnego, wiernego przeniesienia treści zagranicznego dokumentu, a stanowi o tym art. 104 ust. 7 Pasc, który daje możliwość dostosowania pisowni danych zawartych w zagranicznym dokumencie do reguł pisowni polskiej, w przypadku gdy zagraniczny dokument stanu cywilnego dotyczy obywatela polskiego, który posługuje się również polskimi aktami stanu cywilnego.

Dokumenty zawarte w aktach zbiorowych dla aktu o nr 2609043/00/AZ/2018/309152 tj. wniosek o transkrypcję wraz z wnioskiem o dostosowanie pisowni wynikającej z zagranicznego dokumentu do zasad pisowni polskiej, oryginał zagranicznego odpisu aktu zgonu wraz z tłumaczeniem przysięgłym, wniosek o uzupełnienie aktu o brakujące dane, dowód wniesienia opłaty skarbowej - nie budzą wątpliwości. Sposób sporządzenia aktu zgonu odpowiada obowiązującym przepisom prawa. Zastępca Kierownika USC w Koprzywnicy prawidłowo zrealizowała wniosek o dostosowanie danych do zasad pisowni polskiej, wpisując „od razu”, w zasadniczej części aktu, właściwą, polską pisownię. Brakujące dane zostały natomiast uzupełnione w odrębnym postępowaniu (art. 37 Pasc), w formie czynności materialno-technicznej, uwidocznionej w postaci wzmianki dodatkowej, w której wskazano numery aktów, będące podstawą uzupełnienia. W adnotacji zawarto informację o trybie sporządzenia aktu oraz o dostosowaniu pisowni do reguł pisowni polskiej.

Treść wszystkich skontrolowanych aktów zgonu: nie budzi wątpliwości

Dowody: akty zgonu wraz z aktami zbiorowymi, sporządzone w kontrolowanym okresie w trybie zwykłym jako bieżąca rejestracja oraz w trybie transkrypcji, wymienione w tabeli powyżej

Przypiski: zgodnie z art. 25 ust. 1 Pasc: *„Informacje o innych aktach stanu cywilnego dotyczących tej samej osoby oraz informacje wpływające na stan cywilny tej osoby zamieszcza się przy akcie stanu cywilnego w formie przypisków.”* W art. 25 ust. 2 Pasc wskazano zaś, *„sporządzając akt stanu cywilnego lub dołączając do niego wzmiankę dodatkową, niezwłocznie zamieszcza się przypiski przy innych aktach stanu cywilnego dotyczących tej samej osoby.”*

W USC w Koprzywnicy obowiązek powyższy jest z całą rzetelnością wypełniany. Należy również podkreślić, iż wszystkie przypiski zawierały aktualną numerację aktów (tj. numery nadane aktom w elektronicznym rejestrze).

Dane przy akcie: zgodnie z art. 20 ust. 2 Pasc: *„w rejestrze stanu cywilnego zamieszcza się przy akcie stanu cywilnego dane o obywatelstwie oraz nr PESEL osoby, której akt dotyczy, jeżeli został nadany.”*

Obowiązek nałożony przytoczonym wyżej przepisem jest w USC w Koprzywnicy realizowany. Kontrolerzy nie ujawnili ani jednego przypadku niewypełnienia danych przy akcie.

Sposób prowadzenia akt zbiorowych rejestracji stanu cywilnego: Należy stwierdzić, iż w USC w Koprzywnicy akta zbiorowe są prowadzone zgodnie z dyspozycją § 43 Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 9 lutego 2015 r. w sprawie sposobu prowadzenia rejestracji stanu cywilnego oraz akt zbiorowych rejestracji stanu cywilnego (t.j. Dz.U. z 2016 r., poz. 1904), który stanowi:

„1. Akta zbiorowe rejestracji stanu cywilnego, niezależnie od postaci, w której są sporządzone, opatruje się oznaczeniem nadanym aktowi stanu cywilnego, którego dotyczą.

2. Akta zbiorowe rejestracji stanu cywilnego niesporządzone w formie dokumentu elektronicznego oznacza się dodatkowo datą sporządzenia aktu stanu cywilnego, którego dotyczą, i prowadzi się je w porządku chronologicznym.”

Sposób dokumentowania wniesienia opłaty skarbowej: nie budzi zastrzeżeń. W aktach zbiorowych przechowywane są dowody wniesienia opłaty skarbowej w odpowiedniej dla danej czynności wysokości.

Reasumując: realizacja zadań w zakresie sporządzania aktów stanu cywilnego (urodzeń, małżeństw, zgonów) w trybie zwykłym i trybie szczególnym została oceniana jako pozytywna z uchybieniami

II. wydawanie odpisów (zupelnych, skróconych, wielojęzycznych) z rejestru stanu cywilnego

W kontrolowanym okresie w USC w Koprzywnicy wydano w sumie 678 odpisów (skróconych, zupelnych, wielojęzycznych). Dokumentacja przechowywana jest w segregatorze oznaczonym: USC.5362. Zawiera spis spraw. Kontroli poddano 34 sprawy o numerach od USC.5362.154.2018 do USC.5362.120.2018 (5% spraw).

Zasady wydawania odpisów z aktów stanu cywilnego określa art. 45 ustawy Pasc: *„Odpis aktu stanu cywilnego i zaświadczenie o zamieszczonych lub niezamieszczonych w rejestrze stanu cywilnego danych dotyczących wskazanej osoby wydaje się osobie, której akt dotyczy, lub jej małżonkowi, wstępnemu, zstępnemu, rodzeństwu, przedstawicielowi ustawowemu, opiekunowi, osobie, która wykaże w tym interes prawny, sądowi, prokuratorowi, organizacjom społecznym, jeżeli jest to zgodne z ich celem statutowym i przemawia za tym interes społeczny, oraz organom administracji publicznej, w tym podmiotom, o których mowa w art. 5a ust. 1, Służbie Ochrony Państwa, Policji, Straży Granicznej i Służbie Więziennej, a także Żandarmerii Wojskowej, jeżeli jest to konieczne do realizacji ich ustawowych zadań.”*

W celu usprawnienia realizacji wniosków w USC w Koprzywnicy opracowano wzór wniosku o wydanie odpisu, który zawiera:

- dane osobowo-adresowe osoby ubiegającej się o odpis,
- rubryki, w których wymieniono rodzaje odpisów oraz pozostawiono miejsce na wpisanie danych osoby, której akt dotyczy, stopnia pokrewieństwa z wnioskodawcą, daty zdarzenia,
- rubryki do wpisania celu ubiegania się o odpis,
- miejsce na datę i podpis wnioskodawcy.

Zgromadzona dokumentacja zawiera wypełnione wnioski o wydanie odpisu, dowody wniesienia opłat skarbowych w odpowiednich wysokościach, chyba, że cel wydania odpisu podlega zwolnieniu z opłaty skarbowej.

Ponadto w aktach sprawy dokumentuje się także sposób ustalenia przez pracownika USC tożsamości wnioskodawcy. W urzędzie opracowano w tym celu wzór pieczęci dot. sposobu ustalenia tożsamości wnioskodawcy (zawierającej opcje: na podstawie dowodu osobistego ... paszportu ..., innego dokumentu ...).

Wydawanie odpisów z aktów stanu cywilnego odpowiada przepisom prawa w tym znaczeniu, że wydawane były osobom lub podmiotom określonym w art. 45 ustawy Pasc.

Kontrolujący stwierdzili jednakże, iż opracowany wzór wniosku, który był wykorzystywany w USC Koprzywnica w okresie objętym kontrolą tj. w 2018 roku, nie dokumentuje w żaden sposób odbioru odpisów USC przez wnioskujących. Należy jednak dodać, iż w 2019 r. opracowano w USC Koprzywnica nowy wzór wniosku o wydanie odpisu, dodając miejsce na datę odbioru i podpis osoby, która otrzymała odpis.

Mając zatem na uwadze, iż wskazane powyżej uchybienie zostało już wyeliminowane przez pracowników USC poprzez wprowadzenie nowego wzoru wniosku, wykonywanie zadań w zakresie wydawania odpisów aktów stanu cywilnego oceniono pozytywnie.

Dowody: akta spraw dot. wydawania odpisów o numerach od USC.5362.154.2018 do USC.5362.120.2018, skany wzorów wniosku o wydanie odpisu z 2018 r. i 2019 r. zawarte w aktach kontroli.

Reasumując stwierdzić należy, iż w kontrolowanym zakresie nie stwierdzono żadnych nieprawidłowości. Z kolei stwierdzone uchybienia (mające formalny charakter bez następstw dla kontrolowanej działalności) w postaci zastosowania niewłaściwej podstawy prawnej sporządzenia polskiego aktu stanu cywilnego w przypadku dokumentu wystawionego przez władze Norwegii oraz zbyt ogólnego redagowania treści wzmianek dodatkowych zostały szczegółowo omówione z Zastępcą Kierownika USC, która zobowiązała się do bezwzględnego przestrzegania wytycznych Ministerstwa w zakresie sposobu postępowania z dokumentami wystawionymi w Norwegii (oraz w innych krajach skandynawskich i Danii) oraz konsekwentnego wskazywania w treści wzmianek oznaczeń dokumentów będących podstawą uzupełnienia lub sprostowania.

Odnotować także należy, iż na podstawie Bazy Usług Stanu Cywilnego, do której dostęp posiada także Wojewoda Świętokrzyski, ustalono iż stwierdzone uchybienie dot. sposobu sformułowania wzmianki dot. uznania ojcostwa zostało w dn. 17.10.2019 r. usunięte przez Zastępcę Kierownika USC poprzez unieważnienie z urzędu niewłaściwie zredagowanej wzmianki a następnie zamieszczenie przy akcie prawidłowo sformułowanej wzmianki.

Uchybienie w postaci braku potwierdzeń odbioru odpisów w okresie objętym kontrolą tj. w 2018 roku również zostało już wyeliminowane poprzez wprowadzenie od br. roku nowego wzoru wniosku o wydanie odpisu.

Mając na uwadze powyższe odstępuje się od wydania zaleceń pokontrolnych.

Jednocześnie informuję, iż zgodnie z art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej od niniejszego wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Skład zespołu kontrolerów:

- 1/ Anna Hanus-Turzyńska – Kierownik Oddziału - kierownik zespołu kontrolerów,
- 2/ Agnieszka Skrzyniarz – inspektor wojewódzki

z up. Wojewody Świętokrzyskiego
Mariusz Cołoczyński
Dyrektor Wydziału
Wydział Spraw Obywatelskich i
Cudzoziemców